

Voice of the Voiceless.

Van paard tot steak: Argentinië

Verslag van ons onderzoek uitgevoerd in november en december 2010

Inleiding

In september en oktober **2009** voerde GAIA een onderzoek naar de omstandigheden waarin paarden in **Brazilië** en **Mexico** vervoerd en geslacht worden voor vleesproductie. Dit paardenvlees was hoofdzakelijk bestemd voor de export, onder andere naar België. Belgische leveranciers van paardenvlees aan Belgische supermarkten beweerden dat de paarden werden behandeld met respect en goed verzorgd werden. Onze beelden (Van paard tot steak : de lijdensweg van Zuid – Amerikaanse paarden voor de Belgische vleesconsumptie) toonden echter **zwaar gewonde, mishandelde en uitgemergelde dieren**. We hadden informatie over de situatie in Brazilië en Mexico, maar hoe was en is de situatie in Argentinië ?

Argentijnse paarden voor Belgische vleesconsumptie

Geconfronteerd met de resultaten van ons onderzoek besloten enkele Belgische warenhuisketens geen paardenvlees meer te verkopen afkomstig uit Brazilië en Mexico. **Supermarkten verklaarden tegenover GAIA dat ze sterke garanties hadden dat de situatie in Argentinië heel anders en goed gecontroleerd was.** Bovendien was GAIA niet in Argentinië geweest. Daarom besloot GAIA een onderzoeksteam naar Argentinië te sturen.

In **november en december 2010** trokken **onze onderzoekers naar Argentinië** met de bedoeling de situatie bij paardenhandelaars, op paardenmarkten en in slachthuizen na te gaan. We volgden het traject van Argentijnse paarden die bestemd zijn voor het slachthuis. Onze nieuwe beelden (**Van paard tot steak : de lijdensweg van Argentijnse paarden voor de Belgische vleesconsumptie**) tonen hoe paarden verzameld worden, op de vrachtwagen geladen worden, geormerkt en gebrandmerkt worden, hoe ze verhandeld worden op de markt. We waren getuige van **zware mishandelingen, ernstige verwaarlozingen en afschuwelijk gewonde paarden, dode paarden in staat van ontbinding** voor, tijdens en na het transport naar de slachthuizen.

Een lange lijdensweg voor de paarden

Argentinië is de grootste uitvoerder van paardenvlees ter wereld, voornamelijk naar Rusland, Nederland, Italië en België. Paardenvlees uit Argentinië wordt in Belgische supermarkten verkocht. Ieder jaar worden in Argentinië duizenden paarden geslacht voor de Belgische markt. In Argentinië, net als in België overigens, worden paarden niet speciaal gekweekt voor vleesproductie. Het zijn oude werkpaarden, sportpaarden, paarden voor recreatief gebruik, halfwilde en wilde paarden die worden verzameld door een '**aguantador**', die urenlang en honderden kilometers rondrijdt om paarden te verzamelen. De paarden hebben reeds een urenlang transport van honderden kilometers achter de rug alvorens ze gelost worden op een verzamelplaats. Daar komt een '**acopiador**' de paarden halen. Deze acopiadores voeren paarden over een afstand van honderden tot soms meer dan 1500 km naar het slachthuis. De paarden worden vanuit het hele land aangevoerd. Slachthuizen mogen enkel paarden kopen van door de overheid erkende acopiadores.

Herkomst paardenvlees niet te controleren

De **gebrekkige traceerbaarheid** en de **onbetrouwbaarheid van het systeem** zetten de deur wagenwijd open voor frauduleuze praktijken. **Gestolen paarden** vormen een groot probleem binnen de Argentijnse paardenhandel. Het gebeurt op grote schaal. Binnen het huidige onbetrouwbare systeem komt vlees van gestolen paarden in het vleescircuit terecht.

Het onderzoeksteam van GAIA heeft wreedheden, mishandelingen en verwaarlozingen vastgesteld tijdens haar onderzoeken in Brazilië, Mexico en nu ook in Argentinië. We vragen aan de **Belgische supermarkten te stoppen met de import van paardenvlees uit Latijns Amerika**. Als de supermarkten paardenvlees blijven verkopen, dan vraagt GAIA om dit vlees zo dicht mogelijk bij huis, namelijk vanuit Europa, te importeren. Ook moet er een onafhankelijk audit – en controlesysteem zijn dat garanties biedt inzake dierenwelzijn en traceerbaarheid van het paardenvlees.

Deel I : Mishandelingen en wreedheden

Ellende troef : gebroken benen, abces, gebeten door honden...

Onze onderzoekers zagen **acopiador Marcelo Arroyo** aan het werk wanneer hij zijn truck met paarden laadt, bestemd voor het slachthuis Lamar. Arroyo zit al meer dan dertig jaar in de paardenhandel. Iedere maand brengt hij 1500 paarden naar verschillende slachthuizen. Hij levert aan **Lamar** (leverancier van de Belgische groothandel **Equinox** dat verkoopt aan grootwarenhuis **Carrefour** en slagerij **Renmans**), **Entre Rios** (levert aan **Chevideco** dat verkoopt aan **Intermarché**) en **Indio Pampa (Renmans)**.

We zien een paard met een **grote open wonde in de hals**. Het **abces** is bedekt met maden en vliegen. Het paard is mager en oogt ongezond. We zien een paard met een **gebroken achterbeen**. Het dier hinkt op drie benen, het gebroken been hangt nog aan één pees vast. Het ziet er verschrikkelijk uit. Onze onderzoekers spreken er acopiador Arroyo op aan. « Het doet misschien wel wat pijn, maar het is niet zo erg», antwoordt hij. Toch wordt het arme dier nog de truck opgejaagd. In **België** mag zo'n paard absoluut niet meer getransporteerd worden en moet het door de dierenarts **ter plaatse geëuthanaseerd** worden. Een dierenarts is hier in de verste verte niet te bespeuren.

We zagen ook een **dood paard** liggen, dat reeds **in staat van ontbinding** is. Het hoofd is volledig bedekt met vliegen. De hoofdhuid is volledig weggevreten. Het paard ligt tussen de andere levende paarden.

De omheining bestaat uit ijzerdraad. Paarden die door de chaos, stress en angst verstrikt raken in de omheining en **ten val komen**, worden **door honden in de benen en de hals gebeten**. Omstaanders slaan de paarden met een **zweep** en de draad wordt niet eens doorgeknipt om de paarden los te maken. Uiteindelijk slagen de paarden erin zichzelf te bevrijden.

We zijn ook getuige van het **brandmerken** van de paarden, wat in België verboden is. Net voor de paarden gebrandmerkt worden met een 'F' (Frigorifico, wat slachthuis betekent) snijdt acopiador Arroyo een stuk van de paardenstaart af. Van de haren worden borstels gemaakt. Het laden verloopt zeer chaotisch en inefficiënt, onder andere omdat er geen duidelijk afgebakende strook is die naar de vrachtwagen leidt. Hierdoor lopen paarden ernstige verwondingen op.

Acopiador Arroyo verklaarde tegenover de onderzoekers van GAIA dat hij zijn dieren veel beter behandelt dan de andere paardenhandelaars.

Paarden brutaal behandeld

GAIA bezocht ook **acopiador Alberto Barrasa**. Hij is al 25 jaar paardenhandelaar. Tot 2005 leverde hij 1200 paarden per maand aan het slachthuis **Indio Pampa**. Nu levert hij paarden aan **Chimpay** (dat levert aan Italië), **Uriburu** (Rusland) en **Lamar**. Hij werkt als onafhankelijke en levert aan wie hem het meeste betaalt. Barrasa levert iedere maand 400 paarden aan de verschillende vermelde slachthuizen.

We zagen Barrasa in actie tijdens het laden van paarden. De dieren worden per twee in een houten omheining gedreven. De paarden zijn heel **nerveus, opgejaagd** door een man

te paard en blaffende honden. Wanneer de paarden zich binnen de omheining bevinden, worden ze gebrandmerkt. Dit is zoals gezegd in België verboden.

De paarden worden **op hardhandige wijze geormerkt**. Hun hoofd wordt aan een paal vastgebonden. De paarden reageren heftig tegen dit oorknippen. De paarden zijn in paniek. Sommige paarden raken met hun been of hoofd vast in de houten constructie. We zagen een paard dat over de omheining wou springen en zo met beide voorste benen vast kwam te zitten. Er was heel wat geduw en getrek nodig om het geknelde dier los te krijgen.

Ook veulens en geïnfecteerde paarden op de markt

Ook paardenmarkten bevoorraden de Argentijnse slachthuizen. Ook op deze markten treffen we paarden in **zorgwekkende toestand** aan. Op de paardenmarkt van Chacosmus worden paarden per opbod aan particulieren en slachthuizen verkocht. We zagen een paard dat **ernstig gewond is aan het been**. Een acopiador zegt ons dat het paard zich verwond heeft aan een tak en dat het nu ontstoken is. We zien een dik gezwollen hoof dat **bebloed en geïnfecteerd** is. Er is geen sprake van verzorging en er is geen dierenarts te bespeuren.

De paarden staan te wachten om verhandeld te worden, ook hier zonder enige vorm van beschutting. We zien ook merries met veulens. Ook zij worden per opbod verkocht. Het opladen van de paarden gebeurt op gewelddadige wijze, waarbij de **stroomstok** veelvuldig en onnodig wordt gehanteerd. Andere paarden die niet op de truck willen, ondergaan een **regen van zweepslagen**.

Brandmerken: in België verboden

De onderzoekers van GAIA waren bij acopiadores Barrasa en Arroyo getuige van het **brandmerken** van paarden. Zoals eerder gezegd is het brandmerken van paarden **in België verboden**. We stelden vast dat deze **pijnlijke verminking** een gangbare praktijk is in Argentinië. De paarden worden meermaals gebrandmerkt vooraleer ze op de vrachtwagen geladen worden. We zien dat de verhitte ijzeren staaf met merkteken lang op de dieren gedrukt wordt. Tijdens het brandmerken zien we vlammen en rook op de rug van de paarden.

Urenlang onderweg in onveilige en uitputtende omstandigheden

Acopiadores worden per kilo paardenvlees betaald, dus hoe meer paarden per rit naar het slachthuis vervoerd worden, hoe groter de winst. De paarden worden hardhandig op de vrachtwagens geladen. De methodes die de handelaars toepassen brengen de **dieren in gevaar**. **Geweld is de gangbare methode** om de dieren naar en op de vrachtwagen te drijven. **Manifeste wantoestanden en wreedheden** werden door het onderzoeksteam van GAIA vastgesteld.

Er zijn **geen tussenschotten** in de vrachtwagens die de paarden naar het slachthuis transporteren. Het risico op **val – en glijpartijen** van paarden en **agressie** tussen paarden onderling (bijten, stampen) neemt hierdoor toe.

Aan het slachthuis Lamar hadden we een gesprek met acopiador Miguel Angel. Ook hier had de vrachtwagen geen tussenschotten en zaten de 35 paarden niet gescheiden van elkaar. Hij had een reis van **1000 km en 17 uur** achter de rug en verklaarde dat de paarden tijdens dit transport **geen eten of drinken** hadden gekregen. De paarden komen uitgeput aan na een lange reis in een verzengende hitte. Verschillende acopiadores getuigden tegenover GAIA dat **lange transporttijden geen uitzondering zijn in Argentinië**.

Deel II: Regelgeving in de wind geslagen door paardenhandelaars

Traceerbaarheid : veel schijn en onbetrouwbaar

In België bestaat de identificatie van een paard bestemd voor de slacht uit een paspoort, een microchip en een notering in de database (bewijs via een doorvoerdokument of via controle in de gegevensbank).

Het paspoort moet de paarden vergezellen tijdens elk transport tot aan het slachthuis. Slachten kan enkel op voorwaarde dat de controle van de documenten, van de microchip en van de gegevensbank werd uitgevoerd en dat alles conform de regels is.¹ De bestemming van het paard (wel of niet voor de slacht) wordt beslist bij de geboorte.

In Argentinië worden de paarden pas geïdentificeerd wanneer ze vervoerd worden naar een verzamelpunt. Om tegemoet te komen aan de vraag van de Europese Unie, die een

1 Omzendbrief AFSCA van 7 maart 2011

verbod oplegt op het gebruik van anabole stoffen en van medicatie tijdens de laatste zes maanden voor de slacht, volstaat een eenvoudige verklaring op eer².

Een wetgevend initiatief³ dat een betere traceerbaarheid moet garanderen, en waarbij de paarden zouden opgevolgd worden door een dierenarts gedurende zes maanden voor de slacht, is opgeschort na protest uit de paardenvleesindustrie.

“Volgens de eigenaars van slachthuizen is het onmogelijk om deze wetgeving in de praktijk om te zetten vanwege de productieomstandigheden van paardenvlees in Argentinië. En in andere gevallen afkomstig is van vee dat gereïntroduceerd is in het wild” Agencia Digital de Noticias de Rio Negro, 18 augustus 2010

“Deze maatregel kan niet toegepast worden omdat het in de meeste provincies om extensieve veehouderij gaat, identificatie ongebruikelijk is en het oormerken zelden wordt toegepast.” Juan Accatino, minister van Productie van de provincie Rio Negro, geciteerd in Agencia Digital de Noticias de Rio Negro, 18 augustus 2010

In de praktijk krijgen de dieren pas een verplicht oormerk wanneer ze door de acopiador op de vrachtwagen worden geladen met als bestemming het slachthuis. Het brandmerken van de “F” (van frigorifico, wat slachthuis betekent) wordt pas gedaan op het allerlaatste moment, terwijl in veel gevallen de paarden dit kenteken al zouden moeten hebben voor hun aankomst bij de acopiador.

“Het gebrek aan traceerbaarheid is echt een probleem en we zoeken naar

2 Resolutie SENESA 826/2010

3 Resolutie SENASA 146/2010

oplossingen.”

Bronnen van de Nationale Dienst voor Hygiëne en de Kwaliteit Agrovoeding (SENASA), geciteerd in La Nacion, 19 januari 2009

Diefstallen van paarden neemt toe door stijgende export

Argentinië is de grootste uitvoerder van paardenvlees ter wereld, ondanks de moeilijkheden om de slachthuizen op volle toeren te laten draaien.⁴ Heel wat mensen stellen deze vorm van paardenhandel in vraag omdat die de parallelle en illegale activiteiten van diefstal en handel in paarden op het platteland bevordert. De illegale activiteiten worden gefaciliteerd door de weinige formaliteiten die geëist worden voor de identificatie, het vervoer en de verkoop van dieren aan de slachthuizen.

Diefstal van dieren⁵ is een grote bekommernis van Argentijnse plattelandsgemeenschappen. Ondanks initiatieven om de handel in paarden bestemd voor het slachthuis te reglementeren, gaan de diefstallen verder.

“De politie heeft een vrachtwagen met gestolen paarden in beslag genomen. (...) In dit dossier, onder het gezag van Dr Juan José Maraggi, werden de vrachtwagenchauffeur, de eigenaar van het slachthuis van Gualeguay, de onderhandelaar en anderen onder toezicht geplaatst.”

Uittreksel uit een artikel verschenen in La Auténtica Defensa, over een diefstal van paarden die bestemd waren voor het **slachthuis Entre Rios** (toeleverancier van de Belgische markt), 27 augustus 2009.

*“Er vonden talrijke huiszoeken plaats inzake de illegale handel van paarden bestemd voor de slacht. (...) Er konden verscheidene illegale activiteiten die gebeuren door paardenhandelaars vastgesteld worden in de handel van paarden bestemd voor de slacht. Ze verkregen, in naam van gewone mensen, valse papieren die nodig zijn om de dieren te vervoeren over het hele land: inschrijving in het nationaal register RENSPA, het CUIG (identificatie van vee), en het DTA (document voor veevervoer). Ze verkregen op een frauduleuze manier het Document voor veevervoer (DTA), verzonden door de autoriteiten van het SENASA, en wisten op die manier paarden van diverse origine wit. Van her en der werden paarden verzameld die uit een trafic komen, paarden zonder merkteken of niet geregistreerde paarden. In Buenos Aires is het **slachthuis Lamar SA** doorgelicht (...) en de kantoren van SENASA (...) waar de documenten in beslag genomen werden die **Matias Atilio Nicodemo**, **Analia Soledad Avila** en **Humberto Gozzarino** hadden doorgestuurd. (...)”* Uittreksel uit het persartikel verschenen in Bragado Virtual, 20 januari 2010

Drie personen zijn in voorhechtenis geplaatst voor diefstal op paarden in de zone van Devoto.

4 Noticias mercedinas, 20 maart 2011

5 Deze wijdverspreide activiteit is gestandaardiseerd tot “abigeato” of “cuatrismo”

*“Donderdag 3 februari om 18h00 zijn politie-inspecteurs en personeel van het commissariaat van Devoto overgegaan tot een huiszoeking van een eigendom (...) waarbij een van de vier gestolen paarden is gevonden die toebehoren aan Horacio Echegray. Daarna heeft het gerechtelijk personeel een aanhangwagen gecontroleerd waarin 31 paarden vervoerd werden naar een **slachthuis in Buenos Aires**, bestuurd door een persoon (...), gedomicilieerd in Santiago Temple. Bij deze controle werden de drie overige gestolen paarden van Echegray gevonden.” Uittreksel uit een artikel verschenen in el Diario de Las Varillas, 4 februari 2011*

“Vreemd genoeg is Argentinië geen land dat paarden kweekt voor de slacht (...). Dat doet ons ertoe besluiten dat de enige manier om de exportmarkt te bevoorraden erin bestaat om onze paarden te stelen uit fokkerijen of sportinstellingen: polo, “pato”, turf, jumping, etc.” Dr José Pedro Reggi, directeur interne communicatie van de Plattelandsgemeenschap Argentinië, 23 april 2010.

“Zoals in veel dorpen in het binnenland, stellen we tot onze ongerustheid vast dat de diefstal van dieren stijgt en dat, ondanks de inspanningen van de gerechtelijke politie, de situatie elke dag ingewikkelder wordt.” Pedro Peretti, Directeur van de Federacion Agraria Argentina, geciteerd in InfoCampo.com.ar, 14 maart 2011

“Omdat de productie niet georganiseerd is, kampen we met een tekort aan slachtpaarden. Dat vertaalt zich in een stijging van de prijzen. Dit heeft tot gevolg dat paarden worden gestolen.” “We beschikken niet over de middelen om na te gaan of een paard gestolen is. »

Ada Lazcoz, directrice van het slachthuis van Uriburu, met een erkenning voor export naar de EU, geciteerd in La Nacion, 19 januari 2009

Deel III : Betrokkenheid en verantwoordelijkheid van slachthuizen

Slachthuizen in Argentinië achterdochtig

De familie **Veronesi** is een belangrijke speler binnen de Argentijnse paardenhandel. Door de jaren heen heeft deze familie verschillende slachthuizen opgekocht. Momenteel bezitten ze drie slachthuizen, die naar België exporteren : Entre Rios, Lamar en Indio Pampa. Dagelijks worden in deze drie slachthuizen samen 500 paarden geslacht.

Het was voor de onderzoekers van GAIA praktisch onmogelijk om te filmen binnen in de slachthuizen. Hoogstwaarschijnlijk waren ze van ons onderzoek in 2009 in Brazilië en Mexico op de hoogte.

Verskillende slachthuizen gelinkt aan België

Het slachthuis **Entre Rios** levert aan het Belgische vleesbedrijf **Chevideco** dat paardenvlees verkoopt aan de supermarkt **Intermarché**. Jaarlijks worden door Entre Rios

20.000 paarden geslacht. De belangrijkste leveranciers van Entre Rios zijn de gebroeders Garcia. Zij leveren gemiddeld 120 paarden per week. Acopiadores verklaarden aan onze onderzoekers dat deze broers zeer gehaaid en onbetrouwbaar zijn en bovendien gekend zijn voor hun handel in gestolen paarden.

Lamar is leverancier van **Equinox**, een Belgisch paardenvleesbedrijf dat levert aan **Carrefour** en **Renmans**. Lamar slacht jaarlijks 60.000 paarden of 30% van alle geslachte paarden in Argentinië.

We bezochten ook de slachthuizen **Indio Pampa** en **Raul Aimar**. Ook hier levert acopiador Arroyo paarden.

Indio Pampa is een leverancier van **Renmans**. Hier worden ongeveer 145 paarden per dag geslacht. In dit slachthuis staan de paarden **in volle zon**, terwijl het **30 graden** warm is. Acopiador Jose Luis Sanz vertelt aan ons onderzoeksteam dat Indio Pampa alles koopt van hem : **magere paarden, muilezels, ezels,...**

Raul Aimar is leverancier van het Belgische bedrijf **Velda** dat verkoopt aan **Delhaize**, **Champion** en **Match**. Er worden elk jaar 40.000 paarden geslacht, goed voor 20% van de nationale export. 10% van de geleverde paarden wordt over meer dan 1000 km getransporteerd. Een acopiador verzekert ons dat er **ook ezels geslacht** worden, hun vlees wordt volgens hem nadien **verkocht als paardenvlees**.

Slachthuizen blijven met gewelddadige acopiadores werken

Acopiador **José Bassi**, leverancier van het slachthuis **Lamar**, verklaarde aan het onderzoeksteam van GAIA dat het slachthuis recent een selectie gemaakt zou hebben onder zijn acopiadores. Uiteindelijk behielden ze er een veertigtal. De selectie werd duidelijk niet gemaakt op basis van paardenwelzijnsriteria. De praktijken die GAIA vastlegde tonen aan dat bepaalde mensen die met Lamar handel drijven er extreem gewelddadige praktijken op na houden. We filmden hoe paarden het slachthuis binnengedreven worden : met een regen **van stokslagen**.

Deze situatie staat in schril contrast met het charter van het slachthuis: “Elke wrede behandeling van dieren is verboden: tijdens het transport, het inladen, het uitladen,..”

Ook de verklaringen van Belgische invoerders stroken niet met de realiteit:

“De paarden lopen er vrij rond en grazen in de uitgestrekte Argentijnse pampa's. Een jarenlang groeiproces dat zich afspeelt in de zuivere natuur en dat uiteindelijk kwaliteitsvlees geeft.”⁶

“Chevideco Nv heeft duidelijke afspraken omtrent een waardige behandeling van de levende dieren zowel tijdens het transport alsook bij aankomst in het slachthuis. (...) Daaronder valt ook dat alle dieren in perfecte conditie worden afgeleverd en dat de dieren ten allen tijde vrij van stress moeten zijn.”⁷

⁶ www.equinox.be

⁷ www.chevideco.com

GAIA beschikt ook over het schriftelijke bewijs dat de leverancier **Matias Nicodemo**, die in januari 2010 beschuldigd werd van diefstal van paarden die hij naar het slachthuis **Lamar** wilde brengen, maanden later nog steeds samenwerkt met dit slachthuis.

Bij ons bezoek aan **Entre Rios** zagen we dode paarden, karkassen en veel afval op het terrein rond het slachthuis.

10% van de geleverde paarden aan **Raul Aimar** worden over meer dan 1000 km getransporteerd. Een acopiador verklaarde aan GAIA dat er ook ezels geslacht worden. Volgens hem wordt hun vlees nadien als paardenvlees verkocht.

GAIA is in het bezit van lokale getuigenissen die de **onhygiënische omstandigheden** in het slachthuis Raul Aimar aanklagen. Bovendien worden paarden zeer hardhandig aangepakt door het slachthuispersoneel. Vele paarden hebben een **gebroken been** of zijn **gekwetst aan de ogen**. Slechts een derde van de paarden zijn oud, twee derde van de paarden zouden gezonde, gestolen paarden zijn.

Slachthuizen kopen gewonde dieren

Acopiador **José Bassi** wees GAIA erop dat gewonde paarden aanvaard worden in het slachthuis **Lamar**. Ter compensatie voor de kosten van de analyses op mogelijke infecties en bedorven vlees, betaalt het slachthuis de acopiador slechts een vijfde van de gewoonlijke prijs.⁸

Het Food and Veterinary Office schrijft in zijn onderzoeksrapport:

⁸ Men krijgt gemiddeld 4,5 pesos (85 eurocent) per kg paardenvlees. Voor een gewond paard krijgt men 1 peso (18 eurocent) per kg.

“In de twee slachthuizen die we bezochten, vermeldden de inspectieregisters ante mortem geen ernstige en chronische kwetsuren van paarden die er gehouden worden in afwachting van de slacht. Zo wordt het risico onderschat dat het vlees niet voor menselijke consumptie geschikt is.”

FVO stelt: “ernstige en chronische verwondingen”

Het Food and Veterinary Office (FVO) kijkt er in opdracht van de EU op toe dat de EU-wetgeving op vlak van gezondheid en welzijn van dieren evenals van de voedselveiligheid wordt gerespecteerd. In een rapport van het FVO (na een onderzoek dd februari 2008) benadrukken de inspecteurs :

“De meeste slachthuizen die we bezochten (paarden, schapen en konijnen) toonden Tekortkomingen op het vlak van het kelen.”

“In de twee bezochte paardenslachthuizen duurde de periode tussen de keling en het uitbloeden te lang (tot 1 minuut 50 seconden).”

Paarden kweken voor hun vlees: ontoelaatbaar

De ontwikkeling van exportactiviteiten en de moeilijkheid om te voldoen aan de internationale vraag, leidt tot plannen om kwekerijen in het leven te roepen voor paarden die bestemd zijn voor de slacht. Enkel paarden verzamelen kan de internationale vraag immers niet langer beantwoorden. Jonge dieren zouden vetgemest moeten worden gedurende verschillende maanden. Deze maatregel vertaalt zich in een belangrijke meerkost :ook paarden moeten eten⁹. GAIA is van mening dat deze meerkost zal leiden tot de noodzaak om op andere kosten te besparen, zoals deze van de huisvesting, de zorg en het welzijn van de dieren.

Dit kan niet beschouwd worden als een wenselijk alternatief voor de huidige situatie – die al getuigt van vele schendingen op elementaire regels voor het dierenwelzijn.

Slachthuizen en hun klanten dragen grote verantwoordelijkheid voor mishandeling Argentijnse paarden

In Argentinië is de consumptie van paardenvlees marginaal : 95% van de productie wordt uitgevoerd. De verantwoordelijkheid van de in dit rapport beschreven handelingen en feiten ligt grotendeels bij de klanten van deze dierenmishandelaars : slachthuizen, Belgische importeurs, maar ook Belgische supermarkten die genoeg nemen met verklaringen op papier die niet stroken met de realiteit.

⁹ Paarden hebben bijvoorbeeld een lagere voederconversie dan runderen. De prijs van de voeding kan twee derde van de houderijkosten uitmaken.

Wat GAIA wil bereiken / Conclusies

Niet alleen in **Mexico** en **Brazilië** zagen we dat het **welzijn van paarden niet gerespecteerd wordt**. Ook in Argentinië konden we heel wat **schendingen van dierenwelzijn** vaststellen. Het onderzoeksteam van GAIA in Argentinië was getuige van **wrede mishandelingen** en **onkundige methodes** die gehanteerd worden. Ook worden de paarden gebrandmerkt. Een **pijnlijke verminking** die verboden is in België.

Wat de supermarkten aan GAIA verklaarden strookt totaal niet met de **wreedheden, mishandelingen, verwaarlozingen en ondermaatse transportomstandigheden** waarvan wij getuige waren. De Belgische supermarkten worden misleid door de papieren garanties die Belgische paardenvleesbedrijven geven over de goede omstandigheden voor paarden in Argentinië. De Belgische paardenvleesbedrijven garanderen strenge kwaliteitscontroles.¹⁰ Ons onderzoek toont dat deze zogezegde garanties niets zeggen over het welzijn van de dieren en de behandeling van de paarden.

Argentinië is **wereldleider** voor de export van paardenvlees en de belangrijkste leverancier voor de Belgische markt. Onze actie is bedoeld om de **consumenten op de hoogte stellen** van het dierenleed dat voorafgaat aan de consumptie van paardenvlees uit Argentinië.

GAIA verzoekt met aandrang de warenhuizen te **stoppen paardenvlees te verkopen uit Latijns Amerika**. Doordat Belgische supermarkten Argentijns paardenvlees blijven aankopen van Belgische paardenvleesbedrijven, wordt het systeem, dat zoveel paardenellende teweeg brengt, in Argentinië bestendig. Paarden moeten handelingen ondergaan die in België verboden zijn. De verschillende schakels in het paardenvleesproductieproces zijn niet afdoende te controleren. Als er in het beste geval al sprake is van enige controle, dan enkel in de slachthuizen.

GAIA vraagt dat indien supermarkten paardenvlees blijven verkopen, de **leveranciers dichter bij huis** gezocht worden, in Europa. Het is onaanvaardbaar dat supermarktketens genoeg nemen met verklaringen van leveranciers op papier. Ons onderzoek toont aan dat deze zeker niet betrouwbaar zijn. Nu supermarkten het weten, hebben ze de **morele plicht daarmee komaf te maken. Geloof leveranciers niet op hun woord**, maar installeer een **eigen controlesysteem**. Dit systeem moet de grootst mogelijke garantie inzake dierenwelzijn bieden.

Belgische warenhuizen moeten **daadwerkelijke garanties geven** voor wat betreft het dierenwelzijn voor, tijdens en na het transport van paarden richting slachthuizen. Indien dat in de praktijk niet kan gegarandeerd worden, dan zit ze niets anders op dan met de **verkoop van paardenvlees stoppen**.

Supermarkten dragen een **grote verantwoordelijkheid**. Zij hebben een morele plicht tegenover de consument die denkt dat het vlees van gelukkige paarden komt. Zij bepalen wat zij aan hun klanten aanbieden. Zij die Argentijns paardenvlees blijven aanbieden, houden de wreedheden in stand.

¹⁰ www.equinox.be en www.chevideco.com

GAIA vraagt een **voorbeeld te nemen aan Lidl en Colruyt**. De directie van warenhuisketen Lidl liet GAIA weten te **stoppen met de verkoop** van alle paardenvlees **zolang er geen voldoende garanties zijn** over het welzijn van de paarden en de traceerbaarheid van het vlees. De contracten die ten einde lopen zullen dus tot nader order niet hernieuwd worden. Een goede beslissing die navolging verdient van de andere supermarkten. Lidl was vorig jaar ook de eerste supermarktketen om meteen nadat GAIA het Mexicaanse en Braziliaanse paardenleed voor de Belgische markt aan het licht bracht, het paardenvlees uit de rekken te halen. Ook Colruyt verkoopt geen paardenvlees uit Latijns Amerika. Nu stopt Lidl dus ook met de verkoop van paardenvlees vanuit Argentinië na beëindiging van de lopende contracten.

GAIA verzoekt de consumenten geen paardenvlees meer te kopen dat afkomstig is uit Latijns Amerika. We vragen de **consumenten: dring er bij uw supermarktketen op aan zelfs geen paardenvlees uit Latijns Amerika te verkopen**.

Enkele cijfers¹¹

België importeert jaarlijks 33.000 ton paardenvlees (ter waarde van 92 miljoen euro) voornamelijk uit Argentinië, Frankrijk, Canada en Nederland.

In 2008 **importeerde België uit Argentinië** 7.000 ton paardenvlees ter waarde van 22 miljoen euro. Ook Rusland, Nederland, Frankrijk en Italië importeren grote hoeveelheden paardenvlees uit Argentinië.

België exporteert ieder jaar 28.000 ton paardenvlees (ter waarde van 84 miljoen euro) voornamelijk naar Nederland, Frankrijk, Duitsland en Italië.

¹¹ Alle cijfer zijn afkomstig van FAOSTAT. <http://faostat.fao.org/default.aspx>.